

super Cantica cantorum Cap. VIII

naturam dū infirma mēbra in ecclesia nutrītū: quasi xp̄m lactat quē in minis suis esse p̄tēt cognoscit. De q̄b⁹ bñ subdit.
Z Abandragore dederūt odo-
rem in portis nostris.]

Quid per madragoras herbā sc̄z medi-
cinalē t̄ odoriferā: nisi virt⁹ perfector⁹ in-
telligit: per quā perfecti q̄z dū imp̄fōz
infirmitat⁹ meden̄t in fide quā p̄dant
in portis ecclē veri medici esse cōprobant
Qui dū exēpla bonoꝝ operū cīcūquaꝝ
per sanaz famā tribuit: quasi odore quo
egroti sanent aspergit. **S**equit.

A Omnia poma noua t̄ vete-
ra dilecti mi seruauī tibi.]

Hic per poma sensus scripturaz sc̄z in-
telligit: que dū ex p̄tib⁹ sc̄is ad nos vs
q̄ perueniunt t̄ credun̄t: ex arbōib⁹ poma
exurgit: qbus aīe delectat. **O**ia ḡ poma
noua t̄ vetera vīlō suo seruat: q̄ si nouū
testim ecclā catholica recipit: vt vetus nō
abiciat: sic vetus venerat: vt nouū sp̄ in
ip̄s sacrificijs carnalib⁹ per sp̄m intelligat
nouo les xp̄m venisse: gaudēs: in
veteri aut̄ semp ventur⁹ expectas t̄ dicēs

Capitulū VIII

Quis mihi det te fratres
meū suggeste v̄bera ma-
tris mee: t̄ inueniā te fo-
ris t̄ deosculerit: t̄ iā me nemo de-
spicat.] In veteri lege ecclā posita xp̄m
exoptabat: t̄ in secreto p̄tis manētē foras
venire p̄ carnē ad hūanos oculos nō me
dicoit cupiebat. **U**ni t̄ dauid desiderans
dicebat: Erurge t̄ ne repellas in fine. Et
alibi. **I**nclia celos tuos t̄ descēde. Et esai
as valde cupiēs ēi videri dicebit. **U**na
disiūpes celos t̄ descēderes. **U**lt ḡ sp̄o
sū foras sp̄sā inuēire t̄ deosculari: q̄cuz
p̄sēt sub lege posita: vt p̄ carnē appearat:
vt p̄ amore ei fuiat cui p̄ nō accepta ḡfa
pl̄iore q̄ amore fuiet. Post eī oscu-
li t̄ nemine despiciet: q̄ post q̄ xp̄s vēit t̄
fidelib⁹ suis sp̄m libertas insudit: ab ip̄s

etīā angelis ecclā honorat. Hinc est q̄ lo-
sue angelū adoravit: iohāni vero volēti se
adorare dixit: **U**nde ne fecerit p̄seru⁹ tūns
sū: t̄ vī⁹ fr̄m tuoꝝ hūtiū testimoniū ielus.
Sed q̄ veniente ecclā suscepit synagoga
reppulit: q̄ itez ēi in fine mūdi suscipiet t̄
amabit. **N**ō subsequit ecclesia t̄ dicit:

BApphendā te t̄ ducā in do-
mū mīis mee: t̄ ibi me docebīs
t̄ dabo tibi poculū ex vīno ḥdi-
tū t̄ mustū maloꝝ gnatoꝝ meoꝝ
Apphensis in domū mīis sue ducit: q̄ sy-
nagogue in fine mūdi xp̄m in quē credit p̄
dicabit. **D**ūq̄ p̄dicationē ecclā suscep̄
fuerit ibi ecclaz docebat: q̄ se dōceri gan-
debit: q̄n synagogā lā idē corp⁹ factā era-
diri sc̄iū videbit poculū ex vīno ḥdītū ec-
clesia dabat: q̄ ipsi synagoge nouū testimoniū
cū veteri p̄dicabit: t̄ q̄ vīno poculū p̄dēt
q̄ dulcedinē euāgelij testimonijs leḡ que
asp̄ia est vt robustius teneat tinget. **M**u-
stū vero maloꝝ granatoꝝ suoꝝ tribuet: q̄
fortū viroꝝ q̄ vīnatā ecclā etīā in marty-
rio tenuerit: exēpla appōet: vt ad eoz fili-
tudinē sinagoga tardescat: t̄ an̄xpi gl̄ecu-
tiōib⁹ mīio p̄ducit̄ roborata nō succūhat
Eū enī fortū pugnatoꝝ vīctorias audie-
rit: ad eoz muratoꝝ pugnā subire nō du-
bitabit. **Q**d̄ ap̄e manifestat cū subsligit:

Leua eius sub capite meo: t̄
d̄extera illius amplexabit̄ me.]

Leua xp̄i vita p̄ns: dextera ḥo vita brā-
hēt. Caput aut̄ nīm sp̄ualt mens esse p̄bi-
bet. Dicit ḡ synagoga p̄diciōib⁹ ecclie
iaz pueria exēpla lā roborata: imitatiōe
subleuata: leua el⁹ sub capite meo: t̄ dex-
tera illi⁹ amplexabit̄ me. ac si diceret. **Q**m̄
nāc tand xp̄i fidē teneo: ei⁹ lessabilē ḡfaz
experior p̄cupitibilē: q̄uā desiderare ne
sciebā dulcedinē sentio: iā trena oīa post-
pono: etīā ip̄az vitā carnis, p̄ ei⁹ amore cō-
tēpno: t̄ ad ei⁹ beatitudinē videntā: tot̄ de-
siderijs abelo. **H**oc q̄op̄e q̄b̄ rē aliq̄ ampe-
xerit: ip̄az quā amplexit̄ rē ex oī pte intra se
brē nō lgrat̄. **L**eua ḡ sub capite est: t̄ dex-

Expositio beati

teram amplexat: quoniam scatā alia mēti ea quod videt supponit: et ea quod nō videt oī conatu et vniuersis cogitationib⁹ appetit. Sunt quippe mōnūlli quod tāto desiderio celestia secat: ut oīa visibilia p̄ nibilo reputēt: mentē suā celestib⁹ studijs sine intmisiōe occupēt: nihil aliud agere libeat: quod extra spūnālē actionē est autem fastidiat: hāc solā diligat: cetera p̄cepnt: nisi forte ea isti nētia cognoscat. Isti vero sub capite leuā hñt: quod mētē ercta ad bītitudinē xp̄i currētes vīta pītem sub se vidēt. Et dextera xp̄i eos amplexat: quod ex oī p̄te eos dilectio celestis intra se retinet tuerit. Hīmōi quippe viri scō ocio delectat: in quod p̄te bītē delectatōe p̄tū p̄fiscib⁹ per p̄tēplationē p̄fruūt: in quod p̄tēplatoēz oculi cordi mūdāt: et deū adhuc etiā in hac carne positi quoniam hūane infirmatiati datū est videat: et visiōe se illuimnēt suauitatem reficiat. Isti illā bītitudinē iā ali quātulū experīunt: de qua in euāgeliō veritatis voce dīcitur: Beati mūndo corde quoniam ipsi deū videbūt. Quod enim futurū est iā in eis incepit cōpleri: quod si in hoc mūndo adhuc in carne viuāt: iā tū p̄ hoc quod mai⁹ est in eis extra carnē sūt. Ab his ipse quod per psalmistā dīna voce p̄cipit. Vacate et videat: quoniam ego sū deus. Bi⁹ enim quod sine mūndi strepitu viuātreo mentē in dei visionē p̄ desideriū et p̄tēplationē figūt. Et quoniam tales muliti ex synagoga in fine mūndi vt credim⁹ p̄ suーションē erūt bene ab hīmōi dictū intelligit. Leua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabit me. De quib⁹ et p̄ quibus sponsus loquuntur cōsēquēt.

Dicitur adiuro vos filie hierlm̄: ne suscitetis neque euāgiliari faciatis dilectā donec ipsa velit.]

Sed quod iā illud supius exposuim⁹ iterū exponerem⁹. Sed de eadē synago ga iā facta ecclesia filie hierusalē que amittātates interrogat et dicūt.

Et quae est ista que ascēdit de deserto deliciis affluens innixa sup dilectum suum.

Scā ecclā vel q̄libz scā aīa de deserto as-

Gregorij pape

cedit: quod in exilio bītē p̄egrinatiois posita ad celestia gaudia mēte et cogitationib⁹ te dit. Unū et paul⁹ dicebat. Prae cōversatio in celis est. Delicis affluit: quod scā scriptū re meditatioib⁹ intendēs: celesti pabulo assidue mentē pascit: sup dilectū iniuit: quod in soli xp̄i auxilio p̄fidens: eo largit ab exilio ad patriā transferit. Ipsa quippe veritas oībus fidelib⁹ alt: Sine me nīl potestis facere. Unū vero accepit: ut ab infinitis ad superiōra a deserto ad regnum ascendere possit: manifestat dilectū cū subdit:

Sub arbore malo suscitauit te

Quid p̄ arborē malū: nisi scā crux designat: que malū illud sustinuit: de quod eadē sp̄osa in superiōrib⁹ dicit: Sicut malū iter ligna siluaz: sic dilectus me⁹ iter filios. Hī sp̄osaz suā xp̄s sub arboре malo suscitauit quod in cruce posit⁹ subditā sibi ecclaz ad vitā vocavit: ut a somno mortis resurgeret et cū illo se crucifigēs ad nouā rēmissionē p̄peraret. Unū et ap̄ls cuius aīe mortue dicit: Surge quod dormis et exurge a mortuis: et illuminabit te xp̄s. Et quibusdam quod iā surrexit perāt. Hībi dicit. Si surrexisti cū xp̄o quod surū sit q̄riter: sed quod infidelitas synagoge xp̄m crucifixit. Ideo sequit.

Ibi corrupta est mītua: ibi violata est genitrix tua.

Sub arboре malo violata esse ecclā dīcitur: quod quoniam salvatōrē suū in ligno fixo nerando scelerē se corruptit. Cū sceleris magnitudo inuitat: cū idē replicat dicens.

Ibi violata est genitrix tua.

Sed quoniam ad hoc cecitas in isrl scā ē: ut plenitudo genitū traret. Iō intrātē ecclā dīcitur:

Hpone me ut siḡculū sup corpus tuū: ut siḡculū sup brachium tuū. **S**up cor ḡ et sup brachium sp̄ose dilect⁹ ponit: quod in scā ala q̄tū ab eo diligat et voluntate et actiōe designat. Si ligat p̄ scā mēs interi⁹ et exteri⁹ xp̄m portat: quod dū in ei⁹ meditatioib⁹ assidue laborat: exteriori actiōe cū imitari nō cessat: quod et dilecta esse dubitari nō debeat. De quo si gno ipse sponsus discipulis suis alebat:

super Cantica canticorum Cap. VIII

In hoc cognoscet omnes: quia vere met
discipuli estis: si dilectionem habueritis.
De qua dilectione mors subdit.

Morbi foris est ut mors dilectio

[**B**ene pculdubio foris ut mors dilectio
esse perhibet: qz dū per dilectionē a vicijs

monstricatur. Qd mors agit in sensibus
corporis: hic agit dilectio in cupiditatibus

mentis. Sunt enī nōnulli qui sic diligunt
deū: vt oia visibilia negligant: et dū in eter
na mente tendunt: ad oia trāpia pene inten
sibiles sūt. In his nimis: ut mors dilec
tio foris existat: qz sicut mors exteriores

corpis sensus ab oī pprio et naturali appre
nti interficit: sic dilectio in talibus viris

oia terrena desideria p̄tēpneret: mentē ali
as intenta compellit. Hmōi mortuis et vi
uis dicebat ap̄ls: Mortui enī elitis et vita

vestra abscondita est cū xp̄o in deo. Hī pro
culdubio vita suā cū xp̄o abscondit: qz dū

oia que videmus postponit in his que nō
videmus: in beatitudine sc̄z xp̄i veraciter et
secreto vivūt: qz enī falsam vitā despiciunt

que visibiliter appetunt: in vita vero se ab
scōndit: que no nō nisi in visibilib⁹ oculis se
manifestat. Potest tñ intelligi: vthc de

lēp̄o xp̄o dicat inquit: Done me ut si
gnaculū sup̄ cor tuū: vt signaculū sup̄ bra
chii tuū: quia fortia est ut mors dilectio.

Ach diceret: Dignū est ut in mēte et actio
ne signū dilectiōis mee melip̄m tecū feras:

qz in fortitudine dilectionis tue mortē subij
cta que mortua in infidelitate eras: me

et refugēs in fidē nouitate sp̄ualiter vi
vias: sed qz in cruce suspensus nequaqz fui
sermis ad magnā inuidiā cor synagoge

eratfuerit. Ideo subdit.

Dura ut inferus emulatio.]

[Emulatio quippe et in bonū et malū acci
pt. In bonū enī accepit sicut per aplim di
ct. Emulanū caritatis maiora. In malū

aut̄ assumis: vbi per samuelē saul dicit:

Uos eret a te regnū: et dabitur emulo tuo.

Emulus quippe ei⁹ danid dicit: cui saul

inuidere nō ignoras: dura est ergo ut infes
tus emulatio: qz synagoga xp̄m ad infes
tos posse transmittere se putauit: ei⁹ ad

mortē corde imisericorditer innidit: vt in
ferus emulatio dura extitit: qz sicut infe
rus sine misericordia qz tenet cruciat: sic
iudaica plebs xp̄m apprehēderet: sine res
pectu pietas: ad mortē trahebat. De qua
bene subditur.

Lampades eius lampades
ignis: atqz flammariū.]

Sicut ignis qui incēdit p̄sumit: sic tude
os ab oī fidei virtute inuidie sua destruxit
de qbus bene alibi dicit: Et nūc ignis ad
uerarios cōsumit. Aci si diceret: Ante qz
ad eternū ignē veniāt: in p̄nti p̄sumunt
qz in se ipsi ignē inuidie portant: qui sine
portatis cōbustione nō portat. Hic ignis
inuidie flamas prulit: qn̄ per exempla in
qbus accentus est: etiā in gētibus vīqz ad
xp̄ianoz martyria p̄ mūdū vntuersū excre
uit. Sed qz hīc ignis inuidie: hinc ignis
charitatis se extulit. Ideo subdit.

And [A]que multe non potu erūt
extinguere charitatē: nec flumi
na obruent illam.]

Charitate qppē sancti vinacis ardebat:
qz in dei et p̄ximi dilectionē mirabiliter fla
grabāt. Hāc charitatē aque multe extin
guere nō poterāt: qz quātēcūqz tribulatio
nes eis fieret ad odū eos trāsmittere non
valebat. Hīc nimis est esset extinguere cha
ritatē si in tribulatiōibus quas ingerebat
ad dei aut p̄ximi odū eos būliare nō po
tuissent. Sed cū aque dicto sunt: qd rurū
p̄ flum̄: nūlī ipsaz aquaz incremēta et vi
uacitas intelligit. Fluā qppē viñas aqz
solere dici cognoscim⁹: fluā ḡ maxias tri
bulatiōes accipim⁹: que dū per totū orbē
sup̄ martyres ebullierunt ad extinguendū
charitatis ignē grādi impetu cōfluxerūt.
Sed qz inter fluā adeo charitatis vigor
vixit: ita vt portus fluā p̄sumeret qz se ab
illis extigi permitteret. Ideo multi etiā
persecutor̄ ad eandē charitatē se querē
bāt: ita vt dimitteret qzquid in modo pos
sidebat: et seipos mori daret qz patiētib⁹
crueliter inferebat. Unde et subdit.

HSi dederit homo omnē sub,

Expositio beati

stantia domus sue pro dilectione
quasi nihil despiciet eam.]

Cū cupiditatē terrene sbe deus non dilit: qz tenuis amor oculū cordis sordidat ne diuina claritas videat. **C**ōtra qz in euā gelio dī. **B**eati mūdo corde qm̄ ipsi dēū videbūt. **E**t iohes apls ait: **S**i qz diligat mundū nō est charitas p̄fis in eo. **M**ecni mirū qn̄ eū diligere p̄t quē necit: **A**ut quō eū scit: ad quē sciendū oculū cordis claudit. **S**ed hō oēm subam dom⁹ sue p̄ dilectione. **T**hūt: qn̄ qcqd in mūdo possidet p̄ xp̄o distribuit: vt abiciens qd̄ sp̄edit dēū diligat: et terzo puluere sollicitudinū oculos apiat: vt dēū videat. **E**t cū oēm subaz dederit: qsi nihil eā despicit: qz postqz oculū persit: et dēū sp̄exit in illi⁹ visioe qcqd posse derat nibili p̄edit. **H**oc apli fecerit qui nō solū possessa: sed etiā cupita ut xp̄z se qren̄ dimiserūt. **Q**uib⁹ ipse xp̄o pro q̄ oia dimiserat dicebat: **C**ū fecerit oia que p̄cepta sunt vobis dicite: **S**erui mīiles sumus: qd̄ debuin⁹ facere: fecim⁹. **S**z qm̄ abiecta frēna subta nō stat ad p̄fectionē ascendit: qz reb⁹ exteriōrib⁹ abnegat: restat etiā labor ut idē ipē hō a semetipō abneget: qm̄ gradati p̄sciat et qn̄qz pfect⁹ nō solū se: sed et alios secū ad vitā trahat. **I**de noua et tenera adhuc ecclā vel una quaqz ania consequēter dicit:

Doror nostra paruula est: et vbera nō habet: quid faciemus sorori nostre in die qm̄ alloquenda est? **D**oror xp̄i ecclā vocat: qz de ipsis aplis dicebat: **T**e dicte frīb⁹ meis. **D**oror aut̄ puular vbera non hēbat: qm̄ in solis aplis ecclā erat: in qbus seipſaz vel alios nutrit lacte p̄dicatōis nō poterat. **Q**uid petr⁹ alijs p̄dicaret: cū seipm̄ discri pulū xp̄i in vni⁹ acille voce detestādo et iū rādo negarer? **P**oia ḡ ecclā vbera nō hēbat: qz post resurrectionē in vna domo in clusa: int̄ p̄secutores suos nō dico p̄dicare: et videri nēbat. **C**ōsequēt ergo dī: **P**Quid faciem⁹ sorori nostre

Gregorii pape

in die quādo alloquenda est:]

Allocur⁹ est xp̄s sororē suā qm̄ sp̄m̄ sc̄m̄ sup̄ aplōs misit: et eis in iterorib⁹ loqns illos dēs mūdi loqlas multiplici distributiōe docuit: sed a qbus hic q̄rere intelligēdus est q̄ oia nouit: nisi a sc̄is p̄fīb⁹ antis q̄s q̄s ad querēdū sp̄m̄ sc̄o instigavit. Qui bus eodē sp̄m̄ qm̄ in questionē eos induxit: respōdet p̄tinus cōuenienter et att:

Si murus est edificemus super eū ppugnacula argentea.]

Dato sp̄m̄ sc̄o mur⁹ sc̄a ecclā efficit: qm̄

p̄ns timida erat instruēte cādē sp̄m̄ oīpōte
te ad resistendū aduersarij ipenetrabilis
robora. **M**āifestat idē petr⁹ sub acī
la timid⁹: mox h̄ p̄ncipes rigid⁹ qb⁹ dice
bat: **O**bēdī oīz de mag⁹ q̄b⁹ bolbus. **E**t
iterū. **S**i iustū est nos poti⁹ audire q̄ dēū
iudicāt. **E**t nos nō possim⁹ q̄ videm⁹ et
audim⁹ nō loq̄. **E**t de ceteris discipulis
scriptū est. **H**āt discipi gaudētes a p̄se
ctu p̄sili: qm̄ digni hīti sunt p̄ noī telu
et uimeliā pati. **E**cce qualis murus sc̄a est
ecclā: qm̄ mō tenerrā: nec pedē cuusib⁹ h̄
diēt sine sui lesiōe gerit. **M**ō do accepto
mirabili artifici sp̄m̄ sc̄o enīūst̄ exercit⁹ assul
tāt̄ līlefa pedē p̄c̄pn̄ fuit quā ppugnula
edificat̄: qz vt nō tantū⁹ se defendat: h̄ vt
p̄pugnātes resiliēdo p̄sternaz miracula
ei facere p̄cedit: q̄ cū hostes viderit; ab ei⁹
aggressio iaculā timētes terreāt. **Q**ue p̄
pugnacula bñ argētea esse p̄hibēt: qz ipsa
miracula cū verbī p̄dicatioe donāt. **E**t q̄
argētū sonoz valde est metallū: argētea p̄
pugnala exīt: qz per miracula fēm̄ et re
ezor vba p̄ vniuerſu mundū coualecēter
et fidel predicationē inflexibili circūquaqz
diffunderet: qd̄ manifestat psalmista dī
cēs: **I**n omnē terrā exīuit sonus eoz: et in
finēs orbis terre verba eoz. **S**equit.

Si ostium est cōpingamus
illud tabulis cedrinis.]

Ostiū etiā bñ esse ecclāz dicim⁹: quā ab
ipso xp̄o p̄tāt̄ aperiēdi et claudēdi accēs
p̄isse scim⁹. **O**stiū p̄culdubio in suis p̄lā

super Cantica canticorum Cap. VIII

ctorib⁹ existit: qz per eos adit⁹ ad vitā se nobis aperit. **E**n⁹ et ipsi pmo pastoři ecclē dicit: Qd̄cūz ligaueris sup terrā erit li- gāt⁹ i in celis: et qd̄cūz solueris sup terrā erit solut⁹ i in celis. **E**el ostiū in ipo capi te suo existit: qz ipse de se veraciter dixit: Ego s̄a ostiū. Ostiū vero tabul⁹ cedris cō- pingil⁹: qz sc̄a ecclā fidē p̄dicās multitudini bus pploꝝ decorat ⁊ dū pploꝝ variis virtu- tib⁹ asp̄gnat: vt v̄z ali⁹ de reb⁹ q̄s possi- deret indigentib⁹ n̄cīa tribuat: ali⁹ oia abij- ciēs etiā a legitimo cōnubio le abstineat. Alius vero tñ p̄ficiat: vt alioꝝ etiā p̄di- cator fiat tanq̄ pictura multis colorib⁹ sic ecclā multis distinctionib⁹ honestatēs que sc̄opū quālēscēs: bilariter r̄ndet dicens:

Ego murus: ⁊ v̄bera mea si- cut turris: ex quo facta sum corā eo quasi pacem reperiens.]

V̄bera sua sicut turri h̄uit: et q̄ pacē co- rā sp̄loꝝ regpit: qz postq̄ sub ipo sp̄m pa- cis acceptit p̄dicatores p̄ter platiōe altos ⁊ roboꝝ inflexibiles nutritiuit. Sed quid est q̄ nō alt pacē: sed q̄si pacē repies: nisi qz dū in b⁹ mūdo sum⁹ a p̄tō olođis nō des- sum⁹? q̄dui cū p̄cō viuin⁹ pacē perficaz cū illo q̄ sine p̄ctō in carne v̄xī: nō h̄emus. S̄i q̄ tantillā pacē quā h̄em⁹ p̄ ipm me- diatorē dei ⁊ bōm tenem⁹. **I**o subdit.

Vineā fuit pacifico i ea que habet populos: tradidit eā cu- siodibus. **I**pse vero pacificus noster es sepr̄: qz p̄ ipm deo oē gen⁹ h̄uan⁹ recōci liam est. **D**uc pacifico vineā fuit: qz in la- dorē p̄cepto p̄ carnaliū synagogā p̄lātauit de qua dī. **A**linea dñi labořth dom⁹ isrl. Que vineā in ea q̄bz pploꝝ extitit: qz in lege posita est q̄ multos pploꝝ se collegit. **D**e qbus popul⁹ dī: **P**oři meditati se in omnia. Hāc vineā custodiūb⁹ tradidit: qz sy- nagogā moysi: ⁊ ceteris p̄ribus custodiē- dā subiecit. **D**ecora bene subdit.

Mir assert pro fructu eius mille argenteos.]

Vec v̄nea fructū p̄tulit: qz ex synagoga boř⁹ ille magn⁹: qz de terra p̄missiōis ala- lat⁹ est: xp̄s v̄z lesuo p̄ h̄umanitatē p̄cessit. **D**e quo fructu p̄t ad dauid ait **D**e fructu v̄tris tui ponā sup sedē. **E**n⁹ et aplus scri- bit. Quoꝝ p̄es ⁊ ex qbus xp̄us. **D**er ar- gēteos xō in hoc loco oēm terrena subaz intelligim⁹. **D**e qua perr⁹ elemosynā pe- tēti claudio dicebat: Argentū ⁊ aurū nō est mibi. **D**eo fr̄cū ḡ vinee vir mille argēteos assert: qz q̄iqs virilis in fide quā suscepit: seipm: ⁊ oia que h̄ libēti mēte perfecte ⁊ oia frenā dimittit: vt xp̄m veracit habeat Willenari⁹ em̄ pfect⁹ est numerus. **T**o p̄ eū pfectio rei cuiuslibz dem̄: at **H**oc argē- teos in p̄mitia ecclā illi offerebāt: de qb⁹ i actib⁹ aplōꝝ scripū est. **Q**uotā aut pos- sessores agroꝝ aut domoꝝ erāt vēdebat: ⁊ afferētes ponēbāt ad pedes aplōꝝ p̄cia eorū q̄ vendebāt. **M**li p̄gregati aliā vineā v̄z facīa ecclām ex se ipis p̄struperūt: ⁊ vt boni agricole sanguine suo p̄pagauerūt: ⁊ p̄dicationib⁹ v̄sib⁹ ad fines terre dilataue- rūt: vt tā mundū pene vniuersū impleāt: et fructū locata agricolis suis tempibus reddat. **A**nde in euāgelio dicit: Malos male perdat: ⁊ vineā suam locabit alijs agricolis: qui reddat ei fructū tempibus suis. **D**e qua vinea iam bonis locata ip̄e pacificus dicit:

Vineā mea coram me est.]

Cerim ipo vinea sua existit: quia perdis- tis malis agricolis sanctā ecclēsiā per bo- nos doctores: respectu benigno erudit. **C**ui dicit:

Mille tui pacifici ⁊ ducenti: his qui custodiūt fructus eius. **Q**ui sunt isti pacifici: qui mille dieuntur esse ⁊ duciti: nisi illi superiorēs argē- tet: quos perfecte dimittim⁹ pacē per eos- rū distributionē cum sanctis nobisip̄is ac- quirimus. **A**nde ⁊ in euāgelio dñs pre- cipit. Facite vobis amicos de manuosa iniuitatis: vt cum defeceritis recipi- ant vos in eterna tabernacula. **S**ed quid per ducētos intelligimus: nisi duplicem

Expositio beati

Gregorii pape

retributionē q̄ acq̄rimus. Dū in hoc mū
do perfecte p̄ xpo oia terrena cōtempni-
mus. Ville ergo r̄ ducēti ecclie argen-
tei existit: q̄r duz fideles quicq; omnia que
possidēt rex toto relinquit: r̄ pacē sibi coq-
scit faciūt: r̄ plentis vite remunerationē
cū celesti percipiūt. Et hoc est q̄d domin⁹
in euangelio ait: Amen amen dico vobis
nemo est qui reliquerit domūrā frātres
aut sorores: aut patrē: aut matrē: aut fili-
os: aut agros ppter me r̄ ppter euange-
liū qui non accipiet centies tantū: nūc in
tempore hoc domos: r̄ frātres: r̄ sorores:
r̄ matres: r̄ filios: r̄ agros cū persecutiō-
bus: r̄ in seculo futuro vitā eternā. Sed
quibus ista remuneratio sic duplikat: nisi
bis qui custodiūt fructus eius. Qui sunt
autē qui, fructus vinee custodiūt: nisi illi
qui in sancto opere q̄d incepérūt perseue-
rātes existit. Opus enim q̄d sancto deside-
rio incipit: si cōstantia mēritis vñq; ad finē
non tenet sine fructu habeb: quia immatu-
re ab hoc vnde pcesserat vacuat. Ideoq;
dominus in euangelio ait: Qui perseuera-
uerit vñq; in finē: hic saluus erit. Sequit̄
sponsus r̄ dicit:

Z[u] Que habitat in hortis ami-
ci auscultant: fac me au dīre yo-
cem tuam.]

Sp̄sa in hortis habitat: quia sancta ec-
clesia: vel quelibet sancta anā in fructifi-
catiōne virtutū mēritē versat. Lu. 9. vocem
sponsus audire desiderat: quia in hoc sū-
mōpere xpo placet: vt per lectus quilibet
vir infirmos: quosq; verbo sancte p̄dica-
tiōis ammoveat. Amici enim auscultant:
quia fideles in ecclie vt amicus sp̄sī lo-
quit: pio desiderio expectat. Et norandū
q̄ amicus est qui auscultat: quia qui deū
mēre integra diliḡt: p̄dicit cantē quē dñs
git libēter audit. Ande in euāgelio elicit:
Qui est ex deo: verba dei audit. Sed q̄r
duz ecclie veritatē p̄dicat: multi nō in-
telligūt: multi quod percipiunt: prou in-
tellectu subvertit. Ideo ammonent vt p̄-
dicet. Respondit ipsa p̄sona r̄ dicit:

Huge dilecte mi: r̄ assimula-
re capree hinnuloq; ceruop su-
per montes aromatū.)

Dilectus fugit: quia a reprobis cordib⁹
se ne intelligat abscondit. Dum enim repro-
be mentes ad audiēda vel legenda verba
dei peruersa intentiōe accedit: digne ius-
dicio veritatē inueniūt: quā digno appeti-
tu nō requirunt. Ande r̄ ipa dei sapientia
dicit: Querēt me malit: r̄ non inuenient.
Sed fugiēs reprobos: dilectos montes
aromatū petit: quia peruersos dimittens
sanctas alas visitare nō definit: que r̄ per
cōtemplationē excelse sunt: r̄ per cofectio-
nes virtutū odorifera vngenta secū ferūt.
Super hos mōtes dilectus capree r̄ hin-
nulo ceruop assimulat: quia in cordibus
sanctor̄ viroq; manifestat: q̄ pia charita-
te humanitatē pro nobis assumpt. Qui
dū ex patribus antiquis natus fuit: quasi
exterius hinnul⁹ sicut dictū est: superius
venit. Qui dū esset diues: pauperē se vt
nos ditaremur fecit: r̄ duz esset super oia
excelsus: humilitatē nostrā ineffabili dis-
gnatiōe suscepit. Qui immlatas gratias
quoadiuq; viuim⁹ reddamus: cui p̄ no-
bis tradito in mortē: r̄ resurgentī in mor-
talitatē nos p̄spōs: r̄ spiritū r̄ corpus debe-
mus. Qui viuit r̄ regnat cū deo patre in
vinitate spiritu sancti: per infinita secula
seculorum. Amen.

Expositio beati Gregorij pa-
pe super Lantica canticor̄ fel-
citer explicit. Impressa Basilee
Anno dñi. Millesimo quadrin-
gētesimononogesimo sexto. Die
vero deciō tertio Adēsis marty.

Laus deo.

